

PETR MOTÝL
DOKTOR PILKA SI KOPE HROB

PETR MOTÝL

DOKTOR PILKA SI KOPE HROB

VOLVOX GLOBATOR

PETR MOTÝL

DOKTOR PILKA SI KOPE HROB

Vydání knihy podpořilo Ministerstvo kultury České republiky

copyright © Petr Motýl, 2017

ISBN 978-80-7511-353-5

ISBN 978-80-7511-354-2 (epub)

ISBN 978-80-7511-355-9 (pdf)

Věnováno bratrům Rückaufovým a surfující růži

Jakákoliv podobnost se skutečnými osobami a událostmi je čistě náhodná

MISE V ZÁPADNÍM ZADUNAJÍ

PŘÍJEZD

Proč si nevykopat hrob v lázních Bük, dvacet sedm kilometrů od města Szombathely? Doktor Pilka sem přijel v srpnu roku 1980. Bylo mu dvacet tři let, ale vypadal na dobrých pětatřicet. Kouty na čele, začínající pleška v temeni a brýle. Typický inteligent, ani jste se mu nemuseli dívat na ruce.

Doktor Pilka přijel, a jak správně předpokládal, v městečku nebyla žádná univerzita ani katedra literatury. Doktor Pilka přistoupil ke kóji recepčního v zámku Kastély, který zednický fortel už před nějakým tím rokem přestavěl na hotel. V modré uniformě se zlatými knoflíky, prýmky, lemováním na rukávech a s třásněmi se tu potil tlustý prďola s licousy, špatně oholený a se zkaženými zuby. Táhla z něj vodka.

„Univerzitu tady asi nemáte?“ optal se doktor Pilka dokonalou oxfordskou angličtinou.

„Nemluvím anglicky,“ řekl pomalu a maďarsky prďola. Na čele se mu objevila kapka potu nasáklá alkoholem a stékala mu na baňatý červený nos. Doktor Pilka, který kromě angličtiny, němčiny, ruštiny a slovenštiny ovládal i jiné jazyky, porozuměl.

„Mám tu rezervovaný pokoj,“ dodal klidně oxfordskou angličtinou a jeho štíhlá postava se klátila pod barokní klenbou. Co tu asi pan hrabě míval? Prďola zmáčkl tlačítko na pultě mohutnou chlupatou prackou. Když se do večera neopil tak, že ho museli odtáhnout, přivydělával si díky ní v baru jako vyhazovač. Vychrtlá, asi padesátiletá ženština

v květovaných, všelijak svůdně rozstříhaných šatech se zjevila odkudsi z nitra závěsů, truhel a šuplat a domluvila s doktorem Pilkou vše potřebné dokonalou cambridgeskou angličtinou. Tlustý prďola vyprostil z Pilkova červeného automobilu Škoda 110 dva světle hnědé kufry z barexu a vyvlekl je na patřičný pokoj.

„Nádherný výhled!“ poznamenal sám k sobě doktor Pilka novopackou češtinou, když u okna v prvním patře osaměl. Ze zadní kapsy béžových tesilek vytáhl naditou peněženku a prohrábl svazek vysoce hodnotných bankovek maďarské měny. V červnu vydělal na obchodech s lipovými semeny slušný balík. Přejel pohledem dubiska, platany a křovisková exotika, vějíře barev květů a pískem vysypané cestičky.

„V parku určitě ne!“ potvrdil si na spojích neuronů načrtnuté stanovisko, odstoupil od záclon a začal očumovat pseudobarokní jednolůžkovou postel, pseudobarokní židle, pseudobarokní hi-fi stereo, pseudobarokní telefon a tebech.

„Chm,“ odfrkl si nahlas a pokračoval: „Ale gobelín se jim do recepcce ani trochu nehodí!“ Pak, aniž by si sundal sandály, se rozvalil na posteli, usnul a probudil se až ve 14:00.

Probuzení ve 14:00 může být zajímavé anebo ne. Doktor Pilka si rychle položil kontrolní otázku. Které tři hraniční přechody jsou nejbližší maďarskému Západnímu Zadunají? Zodpověděl si, rychle šoupl do batohu pár zaměřovacích přístrojů, vodováhu, lopatku se skvěle černou násadou a vůbec potřebný materiál a vyrazil do terénu. Věděl, že probuzení ve 14:00 zajímavé bylo.

ZAČÁTEK KRYCÍCH MANÉVRŮ

Pusta začínala bez varování pár set metrů za lázněmi. V dálce se sice rýsovaly na Maďarsko nezvykle strmé kopce dosahující tři set až sedmi set metrů nadmořské výše, ale doktor Pilka si zalesněných pahorků ani v nejmenším nevšimal. Brázdil pustu svou nápadnou chůzí, při které téměř nepohyboval trupem ani rukama, kráčel a jeho nohy byly dlouhé. Batoh na zádech a vzpomínal...

Když v jakési vsi na jižní Moravě, ve Vnorovech, prdnuł auto před restaurant u silnice a v předzahradce si objednal kávu, všiml si zdánlivě obvyklého letního obrázku. Vedle za plotem manželé kolem třicítky přeřezávali ruční pilkou trámek. Čtyřleté dítě je pilně pozorovalo. Žena začala zpívat a v malé chvílce se přidal i tlustý chlapík. „Každý chvílku tahá pilku, doktora Pilku,“ přidalo se i dítě. Doktor Pilka si rodinku za plotem ještě jednou pečlivě prohlédl. Ne, tyhle lidi určitě neznal. Že by ta posměšná píseň už zlidověla? Třesoucí se rukou zdvihl kávu ke rtům.

Zatracený Ivan Motýl! Už když mu bylo šestnáct, přeskočil doktora Pilku na diskotéce při jeho špičkovém tanci vkleče. A kdo jiný než Ivan Motýl popěvek vymyslel? Doktor Pilka se uklidnil až na maďarském území.

Dovzpomínal. Nadechl se horkého vzduchu, který se třepetal nad rozehřátým plátem pusty, a pustil se do práce. Polní lopatka, mobilní krumpáč a kopat a kopat. Za odpoledne sto dvacet čtyři děr vedle prašné cesty. Jeho starý krycí manévr

se sázením lip. Šup do děr sto dvacet čtyři zcela miniaturizovaných lipových sazeniček. Šup vedle děr sto dvacet čtyři vlaječek se symboly maďarsko-československého přátelství a proletářského internacionalismu. S vyobrazením statné lípy v nejlepších letech.

Během velice intenzivní práce si doktor Pilka dovolil jediný žertík. V širé pustě osamělého chodce zpozoroval už na velkou vzdálenost. Rychle prohloubil jámu, kterou právě kopal, až do hloubky okopu pro klečícího střelce. Dokonale ukryt si nasadil sklápěcí cylindr rozložený do patřičné výše. Tiše vyčkával, a když kroky osamělého chodce došramotily až k okopu, bleskurychle se vyšvihnul nahoru.

Úlek náhodného výletníka, pacienta léčícího si zažívací potíže v lázních Bük, byl nefalšovaný. Jak by také nebyl. Zpod země se před ním znenadání vynořil vysoký hubený muž v černém cylindru, tesilkách a košili s krátkým rukávem, s upířími zuby a skvěle červenou krví stékající mu po tváři.

Kdyby náhodný výletník nebyl Maďar, ale Švéd, lekl by se ještě mnohem více, takto zůstalo u úleku obyvatele Budapešti. Doktor Pilka smekl cylindr, sundal upíří zuby a plastickou krev, uklonil se, usmál a anglicky se omlouval.

„Je to takový můj žertík, víte,“ opakoval Pilka několikrát oxfordskou angličtinou a hlavou mu jako pulec tuňkou proplula vzpomínka na starou dobrou Anglii a na starý dobrý Oxford, kde ho jeho angličtí vědečtí kolegové žertíku naučili.

Maďar z Budapešti nerozuměl anglicky víc než Yes, No, I love you a I'm sorry. Tyto znalosti stačily k poznání, že muž vylezlý z jámy se omlouvá.

„Tihle Angličani!“ pomyslel si Maďar obutý do slušivých páskových sandálů. „Anglický humor!“ pomyslel si ještě a ani ho nenapadlo, že by doktor Pilka mohl být Američan.

„Yes,“ řekl maďarský pacient s haprujícím žaludkem, rovněž se usmál, kývnul a odcházel směrem k lázním Bük podél sto dvaceti čtyř do suché země právě vsunutých lipových sazeniček a sto dvaceti čtyř vlaječek se symboly československo-maďarského socialistického přátelství.

Doktor Pilka si spokojeně zamnul ruce, prohlásil nahlas a česky: „To by mohlo stačit,“ a sbalil fidlátka do batohu.

Ve značné vzdálenosti za Maďarem z hlavního města zdejší země a jeho černým knírem se doktor Pilka vydal taktéž do lázní Bük. Než dorazil do své cimry v zámku Kastély, rafičky náramkových hodinek usvědčily večer z jeho neodbytné přítomnosti, i když se ještě zdaleka nestmívalo.

LITERÁRNÍ ZAMYŠLENÍ

Doktor Pilka sebou opět praštil na postel, aniž by si sundal sandály. Před večerí si chtěl ve skvěle bělostných prostěradlech dopřát trochy literárního zamyšlení. Na nočním stolku hmátl po knize Zdeňka Zapletala *Nekonečný striptýz*, kterou před výpravou do pusty vytáhl z kufru z barexu spolu s řadou dalších propriet, kapesníků, průpisek a béžových tesilek.

Otevřel svazek na straně sto čtyřicet osm. Do očí a mozku ho jako rána bucharu praštila věta na desátém řádku shora: „Její trauma z dětství v ní pracovalo jako vývrтка v nekvalitním korku.“

„To je geniální!“ neudržel se doktor Pilka, aniž by se zarazil nad tím, že v roce 1980 drží v kloubnaté ruce knihu vydanou v roce 1990.

„To je geniální!“ prohlásil Pilka ještě jednou. Uvědomil si, že jako literární doktor mezinárodní úrovně může provést mezinárodní literární srovnání.

Jako Chlebnikov, došlo mu po chvíli. Kdovíproč, přivezl si z Opavy do lázní Bük kromě Zapletala ještě Velemíra Chlebnikova *Zakletí smíchem* vydané roku 1970 v překladu Jiřího Taufera. Ale to je velice silná analogie, uvědomil si doktor Pilka cizím slovem. Literární trojhvězdi Zapletal – Chlebnikov – Taufer ozařující cestu k nadějím a snům deroucím se z lidského nitra. Doktor Pilka listoval Chlebnikovem jako turistickým katalogem, až trefil na správné verše.

*Ty dívanky, které šlapou
střevíčky černých očí
po květinách mého srdce.
Dívanky, které sklonily
kopí svých řas.
Dívanky, které si myjí nohy
v jezeře mých slov.*

Posuneme-li tyto verše o osmdesát let napřed v čase a přemístíme-li je z širé Rusi do Zlína-Gottwaldova-Holešova,

nemůže vyjít nic jiného než věta: „Její trauma z dětství v ní pracovalo jako vývrtka v nekvalitním korku.“

Doktor Pilka dopřemýšlel a vyčerpán duševní prací mnohem více než vykopáním sto dvaceti čtyř jam pro sazenice lip a jedné pro klečícího střelce pocítil hlad, který pronikal jako chirurgická jehla až do měkkého morku v kostech. Pokynul svému obrazu v pseudobarokním zrcadle a odebral se k večeři.

VEČEŘE

Jídelna zámku Kastély byla jídelnou stylového prostředí. Na zdech barokní fresky s antickými náměty, Paridův soud, bůh Apollón a jemu příbuzné figury, luzná perspektiva a sluneční zář. U stěn pár originálních barokních štelářů, kredencí a truhliček. Pseudobarokní stoly, jejichž pseudobaroknost skrytou pod skvěle žlutými a červenými ubrusy dokázal na první pohled rozpoznat jen opravdový znalec. Vešlo se sem sedmdesát hostů a čtyřicet šest jich na pseudobarokních židličkách skutečně sedělo. Doktor Pilka zamířil ke stolu, za kterým trůnil vyžraný Zápaďák, evidentní Bavorák nebo Vlám. Nabízející se erotické příležitosti vyplývající z množství volných míst v těsném kontaktu s očima, vlasy a těly osamělých žen nechávaly

doktora Pilku naprosto chladným. V takových to dobrodružstvích se vyžíval po celý školní rok a navíc na tradiční Šrámkově Sobotce.

„Nazdar chlapče, jen se posaď,“ reagoval halasně evidentní Bavorák či Vlám na Pilkův němý pohled dříve, než se doktor stačil optat na volný sic.

„Já jsem Johny Ellis, Springfield, Ohio, USA výroba nýtů,“ pokračoval zemitý muž čistou američtinou ze Středozápadu.

Doktor Pilka složil dlouhé kosti na židli.

„Tak s čím tu jsi, chlapče? Já s fagocytózou.“

„Já s revmatismem,“ odpověděl anglicky mluvící Čech. A opravdu ho občas pobolíval tu malíček na levé ruce, tu celé pravé koleno.

„Já s fagocytózou. Vzbouřily se ve mně fagocyty a diktují mi, co mám dělat. Tentokrát chtěly do lázní Bük.“

„Zdejší lázně jsou vynikající.“

„Vynikající nebo ne, já jsem jet musel. Když je neposlechnu, nepřej si cítit tu bolest. Příšerné. Poslední rok jsem pořád na cestách. Fagocyty chtějí poznávat Evropu, co můžu dělat, poznávají. To víš, já bych nejradši zůstal ve Springfieldu, co ti mám povídat. Nejkrásnější místo na světě, to si piš. Ale musím jezdit. A teď si musím dát švestkovou polévku a švestkovou omáčku. Fagocyty to chtějí a já musím, jak se říká, držet hubu a krok.“

Malý nenápadný číšník v ten okamžik skutečně pokládal před Amerikána švestkovou polévku.

„Prosím,“ řekl anglicky s maďarským přízvukem.

„Švestková polévka, chlapče,“ nevšímal si továrník nýtů obsluhy a uchopil lžíci.

„Mně sele. Celé,“ řekl doktor Pilka, který si během rozhovoru s kapitalistou podnikajícím v kovech stačil pozorně prohlédnout jídelní lístek. Pingl, který byl zvyklý na téměř jakýkoli rozmar zazobanců povalujících se po zámku Kastély jako jinde mrtvé mouchy po podlaze, ani nemrknul.

„A jaký je tvůj byznys, chlapče?“ optal se zemitý starší chlap z USA.

„Lipová semena.“

„A nese to?“

„Nese. Nese to dost.“

„Vidíš, chlapče. Škoda, že mě nemůžeš navštívit ve Springfieldu v Ohio. Ukázal bych ti továrnu na nýty. Jenže musím cestovat. A zítra se se mnou moje fagocyty chtějí nechat vyfotit. Doktor říkal, že to půjde, ale musí mi zavést psychosondu. Dobře, já vydržím hodně. Když sním švestkovou polévku, zvládnou i psychosondu. To je zdejší specialita?“

„Zřejmě,“ pohlédl doktor Pilka na prázdný hluboký talíř, který Středozápaďan s odporem, ale zručně zfutureval.

Ke stolu se opět přiblížil malý nenápadný číšník, na ruce talíř se švestkovou omáčkou, následován pomocníkem, který před sebou na vozíčku tlačil malé pečené sele. Obsluha v jídelně zámku Kastély byla skutečně blesková. Doktor Pilka, velmi potěšen, během půlhodinky skvěle propečené sele snědl. Na jeho mladicky štíhlé postavě nezanechávala nadměrná konzumace tuků žádné viditelné stopy.

VE STÍNU SMRKŮ

O půl dvanácté doktor Pilka opustil zámek Kastély a ponořil se přímo do bušícího srdce srpnové noci. S právě uplynulými hodinami, které prožil v hotelové cimře nerušeným trávením propečeného selete, byl neobyčejně spokojen. Jeho pohyb se rýsoval ve tmě ohraničen skvěle béžovými tesilkami, sandály a modře pruhovanou košilí s krátkým rukávem. Bílá plátěná taška povlávala na rameni směřujícím za hranice lázní, do fádni roviny pusty. Minul pětipatrový panelák, kde trávili své léčebné pobyty maďarští lázeňští hosté organizovaní v odbo-rech. Ze stínů a siluet mladé smrkové výsadby znenadání vystoupila postava nadsmrčkové velikosti a položila mu ruku na rameno.

„Doktore? Doktore!“ zašeptal zlověstně drsný a hluboký ženský hlas.

„Ano?“ odpověděl také anglicky doktor Pilka a otočil se. Spatřil třímetrovou osobu, celou v černém.

„Doktore!!!“ pokračoval hlas.

„Ano?“

„Já jsem vyhulteta. Čekám tu na vás.“

„Na mě?“

„Posílá mě pan Blixa,“ pokračoval hlas. „Jenom vám vyhulím čuráka.“

„Mně?“

„Je to nutné, doktore,“ a dlouhé a silné, avšak něžné prsty už rozepínaly zip poklopce na skvěle béžových tesilkách.

Doktor Pilka rychle pochopil, že postavě s tři metry dlouhému tělu odpovídajícími svaly by se těžko ubránil, a podřídil se. Vyhulteta je profesionálka, ale přesto trvá dvacet pět minut, než jí semeno poněkud nervózního doktora vystříkne do úst. Spolyká ho, olíže měknoucí úd, zastrčí ho zpět do bílých slipů a zapne zip wikov na tesilkách.

„Nějaký jiný vzkaz?“ zeptá se Pilka.

„Žádný. Těšilo mě, doktore,“ a obrys třímetrové postavy se zasune do stínů a siluet výsadby mladých smrčků.

REKVIZITA

Nad pustou strašilo rozvěšené černé prádlo noci a kytice hvězd, suchý vzduch při nadechnutí vnikal hluboko do plic a zařezával se do nich jako jemná lupenková pila. Doktor Pilka došel k prvnímu ze sto dvaceti čtyř u cesty zapíchnutých praporků se symboly maďarsko-československého přátelství a proletářského internacionalismu. Z plátěné tašky vytáhl malou, ale kvalitní baterku, rozsvítil ji a začal počítat. U sedmdesátého osmého praporku se zastavil. Vypadalo to, že právě tady je na hrob místo tak akorát. Znovu hmátl do tašky, stiskl v prstech preparovaného motýla, běláška řepkového instalovaného pod sklem v kulatém dřevěném rámu. Věřil, že když motýla do rozednění nikdo neukradne, vybral

místo správně. Položil upomínkový předmět k praporku a vrátil se do zámku Kastély. Převlékl se do pyžama, které ladilo se skvěle nafialovělým budíkem, zapadnul do postele, nařídil rafičky tak, aby se zvonek rozdrnčel půl hodiny před pečlivě zjištěnou minutou východu slunce, a usnul. Při pobytu v Západním Zadunají prospal spoustu času.

KONTROLA

Budík zazvonil, doktor Pilka se probudil a okamžitě vstal. Vyklouzl ze skvěle zeleného pyžama a jeho první myšlenka platila opakovací vinčestrovce. Někdy se mu to po ránu stávalo. Rychle si natáhl slipy, tesilky, košili, sandály a spěchal přes recepci k praporkům zabodnutým do pusty Recepční, tenký prďola, bezvadně oholený a se zářícím úsměvem, se jeho brzké ranní procházce nijak nepodivoval. Nikdy se ničemu nepodivoval. Doktor Pilka kráčel svižně a rychle. Minul výsadbou smrčků před panelákovou lázeňskou výstavbou s právem na šedivou a raději znovu a několikrát pomyslel na opakovací vinčestrovku. Dorazil k prvnímu z praporků zabodnutých u cesty. K sedmdesátému osmému praporku zbývalo urazit vzdálenost sedmdesát sedm krát pět metrů. Doktor Pilka ji překonal, jako by se nechumelilo, a začal pátrat po motýlu instalovaném pod sklem, kterého sem v noci

umístil. Kulaté sklíčko se třpytilo v ranním slunci. Zdálo se, že místo určené pro vykopání hrobu je vhodné a bezpečné.

Doktor Pilka si zamnul ruce, motýla ponechal tam, kde ležel, a co noha nohu mine, se šoural zpět do zámku Kastély. Tu cestu už začínal zatraceně dobře znát. Slunce zanechalo optických efektů na sklíčkách a začínalo pálit jako zjednané. Myšlenky na opakovací vinčestrovku se v takovém vedru začaly vypařovat neuvěřitelným tempem.

SPORT

Po návratu z kontrolní vycházky do pusty už doktor Pilka spát nešel. Dopřál si oxfordskou snídani ve stylovém prostředí zámecké jídelny, která v tak časnou hodinu ještě zela prázdnotou. Pod pojmem oxfordská snídaně si představoval jakoukoli snídani, kterou si posloužil od svého pobytu v Oxfordu. Ještě ne úplně probuzený číšník přinesl rohlíky, jahodový džem, čaj, plátky sýra, máslo a nakrájený uherský salám. Doktor Pilka pojedl, vycucal konvici čaje a jídelnu, do které se začínali slézat lázeňští hosté, opustil. Napadlo ho, že by si dopoledne mohl maličko zasportovat. Během roku kromě průběžného tréninku s polní lopatkou a mobilním krumpáčem nesportoval vůbec, tak proč si neprovětrat svaly v Západním Zadunají.